

Ana Tasić

Budućnost u provincijskoj zabiti

**„Tri sestre“, prema Antonu Pavloviču Čehovu, režija Trajče Georgiev,
Pozorište „Bora Stanković“ Vranje**

Nastala prema drami Antona Pavloviča Čehova, predstava „Tri sestre“ reditelja i glumca iz Makedonije, Trajčea Georgieva, posebna je zbog neobičnog koncepta prostora. Posle požara u vranjanskom pozorištu i usporene obnove zgrade, predstave ovog ansambla se igraju u umereno kitnjastoj i lepoj svečanoj sali Doma vojske. Radnja ove Čehovljeve drame se dešava u blizini vojnog garnizona, zbog čega je uobličenje scenskog prostora u vojničkom domu posebno zanimljivo. Igra je u određenoj meri ambijentalna jer je temeljno iskorišćen prostor, ulaz u salu, balkon, dve pozornice. Glumci ne nastupaju na bini, gledaoci nisu u odvojenom auditorijumu, već je prostor zajednički. Publika sedi u nekoliko redova, gledamo jedni druge, a glumci mahom između nas igraju, fizički vrlo blizu, što intenzivira snagu našeg doživljaja, jačinu osećaja Čehovljeve neumitne prolaznosti. Smisao fizičke bliskosti između glumaca i gledalaca dosledno se ojačava tokom cele predstave. Izvođači nas često direktno gledaju u oči, postavljaju nam pitanja, na taj način čvrsto idejno zaokružujući koncept ambijentalnosti i zajedništva teatarskog prostora.

Na stilsko-žanrovskom planu predstave Georgieva, karakteristično je to što nema tragova farse koji su obično fino utkani u drame Čehovljevih likova. Humor je ovde istisnut, dok su akcentovani sentimentalni slojevi, poetski naduvana značenja neizbežne trošnosti, prolaznosti života. Ključnu melaholiju pojačava česta muzička pratnja, nežni klavirski minimalizam koji podvlači tipična čehovljevska stanja, patnju zbog većitog izmicanja sreće.

Na glavnoj pozornici, sa leve strane od ulaza, gde likovi fizički ne zalaze, postavljen je niz slika koje prikazuju delove Moskve. U čestim trenucima preplavljenosti željom da tamo pobegnu od provincijske učmalosti, Irina i Andrej u njihovom pravcu gledaju kao da su hipnotisani. Ovo rešenje nije mnogo umetnički vredno jer je previše ilustrativno, i zato banalno. Nije bilo neophodno baš toliko eksplicitno, da slike Moskve budu oči, označiti vapaj za Moskvom, dovoljno je možda bilo da oni samo setno gledaju u pravcu pozornice. Takav višak scenskih znakova guli smisao Čehova, izvođenje njegovih drama ipak traži tananost, suptilnost rešenja.

Znatno uspešnije je upotrebljena manja scena sa desne strane sale, diskretnije i značenjski izazovnije. Na početku i na kraju, kada se zavesa koja je prekriva pomeri, pred nama se otvara snolik prizor tri devojčice u belim kaputima. Na kraju će devojčice sići sa ove scene, i ujediniti se sa Olgom, Mašom i Irinom u zagrljaju. Ovu simbolički izazovnu scenu možemo tumačiti kao znak nade, opstajanja mladosti, nada i snova o budućnosti, koje predstavljaju tri

devojčice, tri sestre u prošlosti. U ovoj poetski jakoj slici radosnog stapanja prošlosti i sadašnjosti rađa se snaga za nastavak života u budućnosti.

U pogledu kvaliteta igre glumaca, najuopštenije se može reći da je ženski deo ansambla ubedljiviji od muškog. Irina Kristine Janjić Stojanović najživotnija je među sestrama, ali je i najviše uplašena od propuštanja života, prolaska vremena, starenja, izmicanja Moskve. Olga Radmile Đorđević je ozbiljnija, umornija od pregaženosti životom. Maša Žetice Dejanović je najsvedenije među njima uobličena, psihološki delotovorno, u snazi prodornog pogleda. Natalija Ivanovna Milene Stošić vidno se izdvaja od njih, vedrija je, samouverenija. Introvertnog, tunjavog Andreja Prozorova igra Marko Petričević, Kuligina Aleksandar Mihajlović, Veršinjina Nenad Nedeljković, Tuzenbaha Bojan Jovanović...

Vranjanske „Tri sestre“ su estetski nesumnjiv pomak na mapi južnosrpskih pozorišta, prevashodno zahvaljujući uglavnom intrigantnoj režiji Trajčea Georgieva. On je uspešno na sceni otelotvorio prepoznatljivu Čehovljevu lirsku pustoš, ali i istovremenu težnju likova da životu udahnu smisao, da pale i održavaju svest o postojanju budućnosti, čak i u toj umrtvljenoj provincijskoj zabiti.

Ana Tasić (Politika, 22.12.2015)

(Kritika je deo projekta „Kritičarski karavan“ koji realizuje Udruženje pozorišnih kritičara i teatrologa Srbije, pod pokroviteljstvom Ministarstva kulture i informisanja)